

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення положень Кодексу з урахуванням практики Європейського суду з прав людини з питань застосування адміністративного стягнення у вигляді адміністративного арешту (реєстр. № 6401 від 20 квітня 2017 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 3 жовтня 2017 року (протокол № 63) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення положень Кодексу з урахуванням практики Європейського суду з прав людини з питань застосування адміністративного стягнення у вигляді адміністративного арешту (реєстр. № 6401 від 20 квітня 2017 року) (далі – Законопроект), поданий Кабінетом Міністрів України.

Згідно із пояснювальною запискою Законопроект спрямований на удосконалення положень Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині застосування адміністративного стягнення у вигляді адміністративного арешту та порядку перегляду вказаних постанов про адміністративні правопорушення в апеляційному порядку.

Зазначений Законопроект розроблено на виконання підпункту 2 пункту 21 Плану заходів з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року № 1393-р, з метою приведення положень Кодексу України про адміністративні правопорушення у відповідність до міжнародних стандартів у частині застосування адміністративного стягнення у вигляді адміністративного арешту.

Для досягнення зазначеної мети вносяться відповідні зміни та доповнення до Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Прийняття вказаного Законопроекту, за твердженням Уряду, забезпечить приведення у відповідність до міжнародних стандартів та практики Європейського суду з прав людини положень Кодексу України про

адміністративні правопорушення в частині зменшення кількості складів адміністративних правопорушень, за вчинення яких передбачено адміністративне стягнення у вигляді арешту, а також сприятиме швидкому перегляду в апеляційному порядку рішень суду першої інстанції з питань застосування стягнення у вигляді адміністративного арешту.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з наступного.

В Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до статті 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Виключно законами України визначаються, зокрема, засади цивільно-правової відповідальності, діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями, та відповідальність за них (пункт 22 частини першої статті 92 Конституції України).

У Рішенні від 30 травня 2001 року № 7-рп/2001 Конституційний Суд України зазначив, що виключно законами України мають врегульовуватись засади цивільно-правової відповідальності (загальні підстави, умови, форми відповідальності тощо), підстави кримінальної, адміністративної та дисциплінарної відповідальності - діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями (основні ознаки правопорушень, що утворюють їх склад), та відповідальність за них. У такий спосіб Конституція України заборонила врегульовувати зазначені питання підзаконними нормативно-правовими актами та встановила, що лише Верховна Рада України у відповідному законі має право визначати, яке правопорушення визнається, зокрема, адміністративним правопорушенням чи злочином, та міру відповідальності за нього.

Відповідно до частини першої статті 9 Конституції України, чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України.

Україна є членом Конвенції про захист прав і основоположних свобод людини. Держави, які ратифікували Конвенцію, взяли на себе зобов'язання згідно зі статтею 1 Конвенції гарантувати кожному, хто перебуває під їхньою юрисдикцією, права і свободи, визначені в цій Конвенції.

Положення чинного законодавства України в частині провадження у справах про адміністративні правопорушення повинні відповідати стандартам захисту прав, гарантованих положеннями Конвенції, зокрема статтею 6 «Право на справедливий судовий розгляд».

У своєму Рішенні від 12 лютого 2002 року № 3-рп/2002 Конституційний Суд України зазначив, що Конституція України як головне джерело національної правової системи є також базою поточного законодавства. Вона надає можливість урегулювання певних суспільних відносин на рівні законів, які конкретизують закріплені в Основному Законі положення (абзац перший підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини).

Зважаючи на зазначене, а також на те, що Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України), внесення запропонованих проектом Закону змін до чинного законодавства узгоджується з нормами Конституції України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення положень Кодексу з урахуванням практики Європейського суду з прав людини з питань застосування адміністративного стягнення у вигляді адміністративного арешту (реєстр. № 6401 від 20 квітня 2017 року), поданий Кабінетом Міністрів України, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ